

Пролетарі всіх країн, єдняйтеся!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ОРДЕНА
ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1938 р.

№ 22 (1635). 13 ЧЕРВНЯ 1986 РОКУ.

Виходить щотижня.

Ціна 2 коп.

СЬОГОДНІ В КОМЕРІ:

* На факультетах і кафедрах завершується жваве обговорення проекту реформи вищої школи. В партком надходять конкретні змістовні пропозиції стосовно підвищення рівня підготовки спеціалістів в університеті —

1—3 стор.

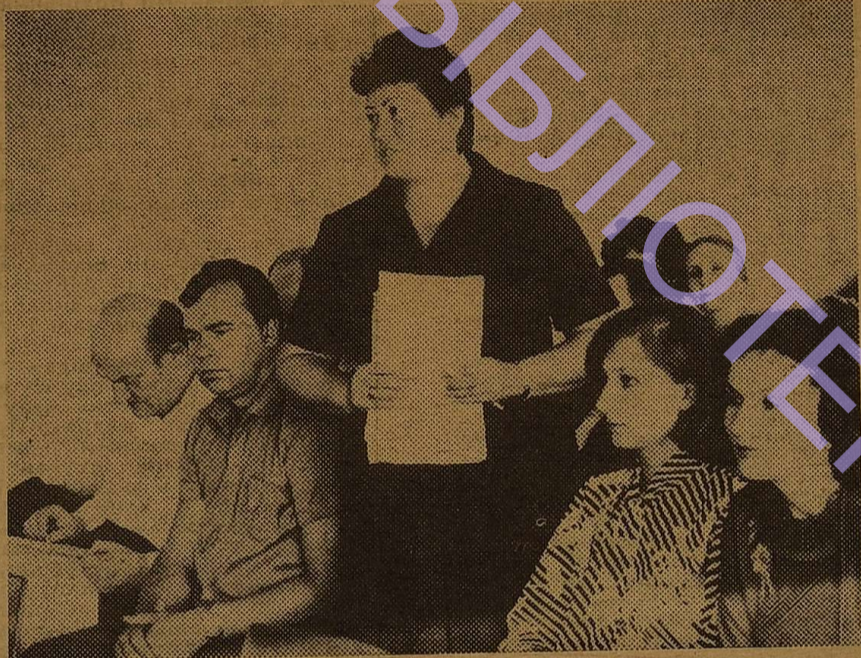
* Наші будзагонівці готові до трудових звершень. Про їх соціалістичні зобов'язання читайте на —

1 стор.

* Професор І. М. Попова: «Якщо ми вже сьогодні не будемо практично діяти так, як цього вимагають від нас рішення XXVII з'їзду КПРС, незалежно від того, яку посаду кожен із нас займає, то навряд чи можна буде серйозно розраховувати на успіх перебудови вищої освіти» —

2—3 стор.

З оцінкою «ВІДМІННО»

Успішно захистила диплом студентка - заочниця юрфаку Любов Антонівна Максименко. В основі диплома — матеріали практичної роботи студентки. Докладно про захист дипломів юристами читайте в репортажі «3 оцінкою «відмінно» на 2 стор.

Фото В. ТЕНЯКОВА.

У ПАРТКОМІ УНІВЕРСИТЕТУ

РОСТКИ НОВОГО — НА КОЖНІЙ КАФЕДРІ

На своєму черговому засіданні партком заслухав звіти зав. кафедрою історії СРСР історичного факультету і зав. кафедрою загальної фізики фізичного факультету про стан навчально-виховної роботи зі студентами і підсумки підготовки до літньої екзаменаційної сесії 1985—1986 навчального року.

Доповідали в. о. завідувачого кафедрою доцент О. В. Гонтар і професор Д. І. Поліщук. Партійний комітет відзначив, що заслухані кафедри і їх партійні групи в II семестрі більш активно вирішували питання організації самостійної роботи студентів.

Відзначено, зокрема, що кафедра загальної фізики на ділі впроваджує досить дійову систему заходів з метою забезпечення регулярного контролю якості засвоєння студентами пройденого матеріалу, що цілком відповідає ви-

могам проекту ЦК КПРС про перебудову вищої школи.

Кафедра історії СРСР, реалізуючи принципи студентського самоврядування і виховання у студентів відповідальності за особистий стан навчальних справ, вдало залучала вихованців факультету до розгляду питань про підвищення активності студентів в навчальній і громадсько-політичній роботі.

В той же час на засіданні парткому було констатовано, що в роботі кафедр з зазначених питань мають місце і суттєві недоліки. Зокрема, партійні групи і кафедри мало уваги приділяють пошуку і впровадженню нових форм і методів інтенсифікації самостійної роботи студентів. Завідуючі кафедрами не забезпечують постійного дійового контролю за активною участю всіх викладачів в організації самостійної роботи студентів.

Після парткому, який прийняв конкретні рішення, залишилися питання, що потребують відповідної уваги і подальшої роботи.

Сьогодні літня екзаменаційна сесія у розпалі. Але мине й вона. Та попереду ще безліч сесій. Які ж думки висловлювалися на парткомі під час обговорення роботи кафедри, що саме залишається завжди актуальним?

Д. І. ПОЛІЩУК, зав. кафедрою загальної фізики, професор: — Фізичний практикум — основна наша турбота. Не можна допускати відставань. Для цього необхідні регулярні проміжні заліки, щоб тримати студентів у постійній готовності. Успішному засвоєнню програмного матеріалу сприяє й те, що з першого курсу всіх студентів залучають до наукової роботи.

М. П. КОВАЛЕНКО, зав. кафедрою фізичної електроніки, професор:

— Найбільш ефективний спосіб підготовки спеціаліста — це індивідуальна робота зі студентом. Проте про справжню індивідуальну роботу можна говорити лише тоді, коли студент починає займатися науковою роботою і попадає під

(Закінчення на 2-ій стор.).

СОЦІАЛІСТИЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

ОБ'ЄДНАНОГО СТУДЕНТСЬКОГО ЗАГОНУ
ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ім. І. І. МЕЧНИКОВА

НА ПІДГОТОВЧИЙ І РОБОЧИЙ ПЕРІОДИ 1986 РОКУ

Готуючись гідно зустріти XX з'їзд ВЛКСМ і XXV з'їзд комсомолу України, комсомольці і комуністи — учасники трудового семестру 1986 року, сповнені рішучості відповідати конкретними справами на невинну турботу партії про радянське студентство, а також прагнучи зробити вагомий внесок у виконання рішень XXVII з'їзду КПРС, взяли такі загонні та особисті соціалістичні зобов'язання.

УЧОВО-НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Всім учасникам трудового семестру свесчасно і успішно скласти літню сесію. Досягти стопроцентної успішності при якості знань не нижче 55 процентів.

Подати на XII Всесоюзний конкурс (вузівський тур) 100 студентських робіт з суспільних наук, історії ВЛКСМ і міжнародного молодіжного руху, з них 3 — з проблем студентського трудового руху країни.

Свесчасно на «добре» і «відмінно» провести захист курсових робіт. Використовувати курсові і конкурсні роботи в лекційній діяльності за місцем основної роботи влітку, пропагувати наукові знання в трудових колективах.

ВИРОБНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

Під девізом «Рішення XXVII з'їзду КПРС — виконаємо!»

Розгорнути соціалістичне змагання серед бійців, а також серед загонів ОДУ.

40 процентам студентів будзагонів оволодіти спеціальностями будівельників. Якісно провести заняття з техніки безпеки, скласти екзамен з техніки безпеки «на відмінно», організовано пройти медогляд.

На високому рівні провести навчання керівників загонів і активу з громадсько-політичної роботи. Досягти стопроцентної атестації керівників СБЗ з боку обласного штабу СБЗ. Кожному бійцеві виконувати норми виробітку в середньому на 110—115% з відмінною якістю робіт. Заощадити виробничих ресурсів на суму близько 15 тисяч карбованців.

Свесчасно і якісно провести договірну кампанію і травневу перевірку організації до прийому будзагонів.

Освоїти в третьому трудовому семестрі не менше, ніж 800 тисяч карбованців капіталовкладень без жодного випадку нарікань з боку приймальних організацій щодо роботи загонів, повністю виключити випадки травматизму.

Добитися надання двом об'єктам будівництва Студентського знака якості.

КІД ПОВІДОМЛЯЄ...

Понад 60 іноземних студентів, що навчаються в Одеському університеті, із 11 країн світу будуть працювати цього літа в п'яти міжнародних студентських будзагонах.

На них чекають новобудови в Сибіру, Київській та Одеській областях, в нашому місті.

Водночас університет готується гостинно прийняти 40 студентів - активістів будзагонівського руху із дружніх університетів м. Лодзя (ЛНР) і м. Сегеда (УНР).

Радянські будзагонівці із загону «Чорноморець» зароблені влітку кошти вирішили перерахувати у фонд нікарагуанської революції.

Є. СТЕПАНОВ,

заст. секретаря комітету комсомолу.

ПОДЯКА

Правління Одеської обласної організації товариства «Знання» висловлює подяку за активну участь в пропаганді матеріалів і рішень XXVII з'їзду КПРС і XXVII з'їзду Компартії України в трудових колективах області товаришам ЛОБАЗОВУ П. К., ПОПКОВУ В. В., ТАРАСЕНКО Т. А., ЛЕНТІНУ

В. М., СТРЕЛЬЦОВУ Є. Л., МИХАЙЛЮКУ В. С., ГОНТАРУ О. В., ЄФІМОВУ П. Є., ПАХОМОВИ Т. М., НЕХУ Ф. В., ТРЕБЕННИКУ Г. П., КОЗИНІ Т. М., БУДИЯНСЬКОМУ М. Ф., МУХІ Б. Б., ЗАЙЦЕВУ В. О., ОСТАПЕНКУ С. В.

Коли верстався номер

Секретар партбюро істафату А. К. ЛОЗОВСЬКИЙ повідомив нам по телефону:

— На зборах професорсько-викладацького складу істафату щойно одностайно затверджені наші доповнення до проекту ЦК КПРС про перебудову вищої школи. Ми пропонуємо:

* Добитися в нинішній п'ятирічці реалізації передбаченого проектом ЦК КПРС положення про створення академічних груп, чисельність яких не буде перевершувати 15 студентів, для успішного проведення практичних занять і всіх видів навчальної практики.

* У разі відмови студента - випускника від призначення, неприбуття до місця роботи чи дострокового від'їзду з місця призначення диплом видавати тільки після того, як зі спеціаліста будуть утримані кошти, затрачені на його підготовку.

Університетська трибуна

Обговорюємо проект перебудови вищої школи

НАСТІЙНА ВИМОГА ЧАСУ — ПОЛІПШИТИ ЦЕНТРАЛІЗОВАНЕ КЕРІВНИЦТВО СИСТЕМОЮ ПІДГОТОВКИ І ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КАДРІВ У ПОЄДНАННІ З РОЗШИРЕННЯМ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЗАСАД УПРАВЛІННЯ, САМОСТІЙНОСТІ І ТВОРЧОЇ ІНІЦІАТИВИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ, ПОСИЛЕННЯМ ЇХ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВСІ ПИТАННЯ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.

(З проекту ЦК КПРС «Основні напрями перебудови вищої і середньої спеціальної освіти в країні»).

У ПАРТКОМІ УНІВЕРСИТЕТУ

[Закінчення.]

Початок на 1-ій стор.]

вплив керівника - викладача. Тобто, кафедра, дійсно, може стати благотворним осередком, в якому студент набуває

найкращих якостей — як фахівець і як громадянин. Але для цього потрібні й необхідні умови. Найперша з них — вільний від занять день для наукової роботи на кафедрі.

Отже, якщо уважно глянути довкола, то можна переконатися: в університеті є вже чимало ростків того нового, про що говориться в проекті ЦК КПРС про перебудову вищої школи.

ВИХОВУВАТИ СЕБЕ У ПРАЦІ

В проекті ЦК КПРС «Основні напрями перебудови вищої і середньої спеціальної освіти в країні» велика увага приділяється вихованню ідейно - зрілих громадсько активних спеціалістів. Однією з активних форм втілення цієї вимоги в життя є участь студентів в третьому трудовому семестрі, в студентських будзагонах.

Успіх виховної роботи в будівельних загонах багато в чому залежить від правильного підбору керівників загону — командира і комісара, а також від якості роботи по укомплектуванню і згуртуванню колективу в підготовчий період. Що робилося в цьому плані в СБЗ «Атланти-86»? Всі бійці за-

гону мають громадські доручення. Чотири рази за рік в повному складі виходив на суботники. Це дало можливість краще взнати одне одного, внести деякі корективи в майбутню розстановку людей. Загін вирішив взяти з собою трьох «важких» підлітків. Вже зараз наші юнаки закріплені за ними, періодично бувають у них дома, за місцем навчання. Наш загін взяв зобов'язання побудувати в районі майбутніх робіт спортивний майданчик, надати допомогу в ремонті школи, створити бюро добрих послуг (юрконсультацію) за місцем виробничої діяльності будзагону.

[Закінчення на 3-ій стор.]

З ОЦІНКОЮ «ВІДМІННО»

В цьому році на державно - правовій спеціалізації юрфаку з 86 дипломів 18 робіт були визначені як реальні. Їх реальність забезпечується не тільки важливістю поставлених проблем, але, в першу чергу, результатами, що одержали дипломники і які дуже необхідні в правовій практиці і діяльності Рад народних депутатів.

Кращим дипломником була надана можливість захищати дипломи в Одеській обласній Раді народних депутатів. Захист був відривним, в ньому взяли участь працівники обласного і районних виконкомів, викладачі юрфаку і студенти молодших курсів факультету, в тому числі й іноземні студенти.

Сьогоднішній захист проходить на базі виконкому Одеської обласної Ради народних депутатів, для якого ми готуємо свої кадри, у якого вчимося, в роботі якого намагасмося допомагати, — сказав, відриваючи захист, зав. кафедрою державного і адміністративного права професор Марк Пилипович Орізх.

Заступник голови облвиконкому В. А. Черкаський, який виступив з коротким словом-відповіддю, відзначив плідоворність цього співробітництва. Він, зокрема, сказав, що сьогодні Рада народних депутатів вже не уявляє своєї роботи без застосування юридичних знань, юридичної науки. На жаль, багато керівників виконкомів не володіють мінімумом юридичних знань, необхідним в роботі. Тому так важливо готувати юристів для роботи в Радах народних депутатів.

Заочниця Любов Антонівна Максименко працює секретарем одного з райвиконкомів на Вінничині, і в дослідженні вона спиралась на практику ведення справ в своєму виконкомі. В її дипломній роботі розглядаються організаційні форми роботи виконкомів з депутатами і органами громадської самодіяльності. В рецензії доцента В. А. Пережніжника на цей диплом були відзначені актуальність теми, широке використання спеціальної літератури, партійних документів, результатів практичної роботи виконкомом. Рецензент вважає, що узагальнений в дипломі позитивний досвід і висунуті пропозиції можна рекомендувати для впровадження в Одеській області. Після офіційного рецензента виступив громадський опонент — зав. орга-

нізаційно-інструкторським відділом облвиконкому В. А. Алтухов. Він відзначив інтерес, який викликала у нього, практичного працівника, ця дипломна робота. Особливо зацікавило висвітлення питань взаємодії депутатів і органів громадської самодіяльності, практики внесення депутатських запитів, форми проведення сесії без доповідача (на Одеському облвиконкомі намагалися впровадити таку форму, але вона не прижилась).

Ще двоє заочників захищали дипломи, також пов'язані з їх практичною діяльністю. Тетяна Іванівна Уткіна досліджувала діяльність місцевих Рад народних депутатів по забезпеченню охорони пам'яток історії та культури і внесла пропозиції по удосконаленню законодавства в цій важливій патріотичній діяльності Рад.

В. О. Харченко розповів про діяльність постійних комісій міської Ради народних депутатів по профілактиці і забезпеченню соціалістичної законності за матеріалами Іллічівської міської Ради народних депутатів. Він розкрив принципи взаємодії місцевих Рад з громадськими формуваннями, які покликані забезпечувати охорону порядку, і з правоохоронними органами.

Рузанна Варельджан, студентка V курсу денного відділення, представила диплом, який став узагальненням 4-річної студентської наукової роботи. Тема: державне управління демографічним процесом в СРСР (на регіональних матеріалах управління в галузі охорони здоров'я і забезпечення трудовими ресурсами).

Тема ця ще мало досліджена. Дипломниця прослідкувала її від загальнотеоретичних положень до регіональної проблематики. Досліджуючи тему, Рузанна брала участь в госпдоговірній роботі по програмі «Труд», яка була виконана із значним економічним ефектом. В дипломі розроблені пропозиції по введенню нових структур в

планові органи, що мали б зайнятися дослідженням і управлінням демографічною ситуацією в Одеському регіоні, а також по створенню при виконкомах комісій з демографії.

По всіх цих роботах також виступили громадські опоненти, працівники виконкомів. Вони відзначали цінність і реальну значимість представлених робіт. Всі згадані дипломи були оцінені на відмінно.

Після захисту я попросила завідуючого кафедрою державного і адміністративного права професора М. П. Орізха розповісти, що вже зроблено по договору на творчу співдружність між університетом і Одеським облвиконкомом, укладеному на 1986—1990 роки.

Всі реальні дипломні роботи, що захищалися в цьому році, розроблялися в рамках досліджень кафедр з прийнятого договору. Ми виконали науково - практичні розробки по удосконаленню роботи виконавчого апарату місцевих Рад, представили ряд рекомендацій. Разом з керівними працівниками виконкомів підготовлено ряд публікацій, розроблений навчально - методичний посібник по вивченню і застосуванню законодавства. Провідні викладачі кафедри беруть участь у підвищенні кваліфікації радянських працівників — виступають у виконкомах з лекціями, бесідами з питань державного права.

Отже, завдання, визначені розділом «Інтеграція освіти, виробництва і науки» у проекті реформи вищої школи, знаходяться в центрі уваги вашої кафедри?

Це так. Хочу ще відзначити необхідність переходу на договірну форму відносин вузу з замовниками на кадри. При цьому треба проводити індивідуальну підготовку студентів; на перших двох курсах дати їм загальний обсяг знань із спеціальності, а починаючи з третього курсу, з урахуванням майбутнього місця роботи, об'єднувати студентів в невеликі групи з тим, щоб вони докладно вивчали спеціалізацію і специфіку своєї майбутньої професії. З перших же років навчання треба залучати студентів до дослідницької роботи кафедр по госпбюджетній і госпдоговірній тематиці. Все це зробить органічним зв'язок науки, навчального процесу і практики і дозволить готувати саме таких спеціалістів, про яких говориться в проекті ЦК КПРС.

Б. ВЕРНІКОВА.

тів чи окремого студента. Я не вважаю таке закріплення ефективною формою взаємовідносин між студентом і викладачем.

— Тобто, Ви вважаєте, що життя саме повинне визначити наставника...

тому, що студенти не вміють не тільки самостійно працювати після занять, але не вміють працювати і під час занять. На лекціях вони тільки слухають, це пасивна робота. Слухаючи і записуючи, студенти, як правило, не думають, тобто фіксу-

буде сформований, з'явиться і потреба в оновленні знань.

Мені здається, що наші бідні пов'язані, перш за все, з набором у вуз. Надто часто до вузу потрапляють люди малограмотні, із середніми здібностями, які мають на меті не здо-

НЕ ВІДКЛАДАТИ

— Ірино Марківно, як відомо, в проекті ЦК КПРС центральним є питання посилення зв'язку освіти з суспільною практикою. Цей зв'язок розглядається як основа виховання високих громадянських і моральних якостей сучасного спеціаліста. Яку роль, на Вашу думку, відіграють в цій справі суспільні дисципліни. І, зокрема, філософія?

— Мені здається, що з усіх предметів найбільшу роль в питанні посилення зв'язку освіти з суспільною практикою якраз і повинна відіграти філософія. Адже саме філософія закладає основи світогляду. А світогляд передбачає формування ставлення до навколишньої дійсності, формування власної оцінки, розуміння місця людини в суспільстві. Філософія створює певні передумови для моральної позиції людини. А це, взагалі, має неабияке значення. Саме моральна позиція, власне кажучи, і є основою позиції громадянської.

— Ви — спеціаліст в галузі соціології. Яким Ви бачите конкретний вклад соціології в посилення індивідуального підходу в навчанні і вихованні

спеціаліста, особливо в розвитку його творчих здібностей? І ще. Чи потрібні майбутньому спеціалісту наставник під час навчання у вузі? Ми не випадково торкнулися цього питання, адже зараз все частіше можна чути висловлювання про те, що у вузі взагалі наставники не потрібні. Чи можна відповіді на це запитання, спираючись на соціологічні дослідження?

— Не дивлячись на те, що існують різні дані про соціологічні дослідження серед студентів (існує навіть інститут вищої школи), мені поки що невідомі які - небудь серйозні дослідження, соціологічні результати яких дали б можливість переконливо відповідати на ваші запитання. Що ж стосується мого власного уявлення відносно того, чи потрібен наставник, то смисл питання має бути в тому, як розуміти роль наставника. Мені здається, що саме це слово має дещо неприємний відтінок, в ньому є щось нав'язливе. Наставник нагадує когось ментора, який всіх повчає... Можливо, взагалі не треба розуміти наставництво як прикріплення конкретного викладача до групи студен-

— Звичайно, я думаю, що сам викладач, його моральне обличчя, професійний рівень та інші якості повинні бути такими, щоб студенти самі прагнули до спілкування з ним.

— Ірино Марківно, в проекті ЦК КПРС серйозна увага приділяється необхідності виховувати у майбутнього спеціаліста такі якості, як ініціатива і відповідальність, вміння берегти свій і чужий робочий час і, нарешті, виховувати потребу в постійному поновленні і збагаченні своїх знань. Якою, на Вашу думку, має бути у вузі організація навчального і виховного процесу, яка б гарантувала прищеплення спеціалісту саме таких людських і професійних якостей?

— Необхідно в рамках середньої школи, а краще — ще в дитячому садку, прищеплювати відповідні навички поведінки. Тому що вміння цінити час — це, перш за все, показник високої особистої дисципліни. Проте вчити цьому і вчитися цього ніколи не пізно. З моєї точки зору, біда в

ють матеріал механічно. Іншими словами, на лекціях не відбувається живий діалог між студентом і викладачем. В цьому плані може обнадіити тільки зміна структури навчального процесу, коли більше часу буде відводиться на практичні заняття. До речі, проектом реформи вищої школи передбачається скорочення чисельності студентів в групах, що дозволить викладачу тримати в полі зору кожного студента окремо. Але справа в тому, що всі ці питання Мінвуз повинен був вирішити ще раніше, не чекаючи на постанову. Не дивлячись на те, що на всіх нарадах ми піднімали питання про підвищення ролі практичних занять, Мінвуз УРСР вперто оцінював роботу провідних викладачів за кількістю прочитаних лекцій, вимагаючи, щоб їх було не менше 100—150 годин.

І нарешті, про такі якості, як потреба в знаннях, діловий стиль поведінки і т. п. Думаю, що, перш за все, треба виховати у студента інтерес до одержання знань. Коли цей інтерес

бути знань, а здобуття диплома. Для чих не має значення навіть якого саме. На співбесідах, під час вступних іспитів такі люди мали б відсидітися, але наявність багаточисленних критеріїв відбору, як це не парадоксально звучить, часто не дозволяє потрапити в вуз дійсно талановитим юнакам і дівчатам.

Непростим є і питання про практичну роботу до вступу в вуз. Візьміть, наприклад, медичний інститут. Там практичний стаж роботи нянею чи медбратом є чи не найголовнішим фактором при визначенні долі абітурієнта. При цьому мало кого цікавить, чи має цей абітурієнт необхідні якості для того, щоб стати лікарем. Стаж роботи абітурієнта не повинен служити виправданням зниження вимог до його знань і морального обличчя.

Або візьмемо, наприклад, наш юрфак. Мені здається, що існуючий тут принцип відбору не тільки не поліпшив якісного складу студентства, а навпаки значно знизив його рівень.

ВИХОВУВАТИ СЕБЕ У ПРАЦІ

(Закінчення.
Початок на 2-й стор.)

Почесним бійцем студентського будівельного загону зараховано Героя Радянського Союзу О. Мироненка, нашого ровесника, який загинув смертю героя, виконуючи свій інтернаціональний обов'язок в ДРА. Зарплату почесного бійця загону ми вирішили перерахувати у фонд ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

В проекті перебудови вищої і середньої спеціальної освіти зазначається, що до будагівського руху необхідно залучити якомога більше студентів. Візьмемо для прикладу наш загін, який сформувався на базі юридичного факультету, головним чином із студентів I курсу. Мені відомо, що багато студентів старших курсів із

задоволенням попрацювали б влітку в складі таких загонів. Це було б вигідно для держави, корисно для студентів. Однак, через те, що в цей період проходить виробничу практику, студенти не можуть здійснити свій намір попрацювати в будзагоні. В зв'язку з цим пропонуємо записати в проект ЦК КПРС про перебудову вищої і середньої спеціальної освіти таке: «Переглянути строки проведення в літній період виробничої практики з тим, щоб забезпечити можливість максимальної кількості студентів попрацювати на великих будовах в складі будівельних студентських загонів».

С. КИЧМАРЕНКО,
студент II курсу
юрфаку,
комісар СБЗ
«Атланти-86».

СПІВРОБІТНИКИ НДЧ: МИ—ЗА ЕФЕКТИВНІСТЬ

Розділ II, абзац 3. Після слів «експериментальні дільниці» додати:

«Розширити права УНВО, надавши їм більшої самостійності у виробничо-організаційних і виробничо-господарських питаннях. Посилити матеріальну допомогу УНВО з боку галузевих міністерств і відомств з метою більш ефективної підготовки спеціалістів з провідних і актуальних спеціальностей через УНВО (забезпечивши виконання цієї роботи до кінця XII п'ятирічки)».

Розділ II, абзац 5. Після слів «експериментальних виробничих» записати:

«Підняти роль і значення господарського договору як основного інструмента організації науково-дослідних робіт, важеля підвищення ефективності НДР, розширення масштабів впровадження результатів наукових розробок, основної організаційної форми взаємозв'язку між наукою і ви-

робничеством. Значно розширити застосування господарського договору на експериментальному етапі наукових розробок, аж до впровадження результатів НДР в масштабах кожної галузі».

Розділ VI, абзац 2. Після слів «дослідно-експериментальних робіт» записати:

«Розробити і впровадити в практику систему об'єктивних критеріїв для оцінки обсягів, виконаних НДР не у вартісному, а в фізичному вираженні. Відмовитися від вартісного (витраченого) принципу визначення НДР як такого, що не забезпечує об'єктивності оцінки значимості виконаних дослідних робіт».

Після слів «дослідження — розробка — впровадження» записати:

«Підняти роль і значення договору на передачу науково-технічних досягнень як основної форми договору на впрова-

дження. Забезпечити виконання договорів на передачу відповідними матеріальними, трудовими і фінансовими ресурсами.

Розділ VI, абзац 8. Доповнити так:

«Використовувати госбюджетні кошти тільки на розвиток фундаментальних, теоретичних, пошукових робіт».

Розділ VI, абзац 5. Почати текст зі слів: «Зобов'язати міністерства і відомства посилити... (далі за текстом).

Цей абзац доповнити такими словами:

«Надати керівникам вищих учбових закладів право удосконалювати типову структуру вузу, в тому числі загальних відділів, у відповідності з конкретними завданнями підвищення ефективності НДР у вузі».

«Розширити застосування прогресивних форм матеріального стимулювання наукових досліджень у вузі».

НАУКА І НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Проектом ЦК КПРС «Основні напрями перебудови вищої і середньої спеціальної освіти в країні» передбачається підвищити якість підготовки спеціалістів в учбових закладах у відповідності з сучасними вимогами розвитку соціалістичного суспільства.

Особливі вимоги пред'являються до випускників університетів, які покликані стати провідниками передової наукової думки у всіх ланках народного господарства.

Сьогодні вирішити це завдання можна лише за умови поєднання в навчальному процесі високої теоретичної прикладної підготовки.

Професорсько-викладацьким складом університету проводиться значна робота в цьому напрямку. Щорічно понад 100 результатів наукових досліджень впроваджуються в навчальний процес.

Найбільш активними в цій роботі являються кафедри суспільних наук, головним завданням яких є підготовка ква-

ліфікованих кадрів, які органічно поєднали б глибокі знання спеціальності з марксистсько-ленінським світоглядом.

На основі результатів виконаної госпдоговірної тематики «Історична спадкоємність революційних і трудових традицій радянського робітничого класу» (кафедра історії СРСР, зав. кафедрою професор Раківський М. Ю.) розроблено і впроваджено спекурс «Актуальні проблеми, форми і методи комуністичного виховання у школі на сучасному етапі», методичні вказівки і робочі програми з розділів історії СРСР для студентів усіх спеціальностей.

В рамках республіканської міжвузівської програми «Психологічні аспекти формування у студентів ідейно-моральної зрілості і соціальної активності в умовах навчання і проведення суспільно-політичної практики» кафедрою психології (зав. кафедрою доцент Ко-

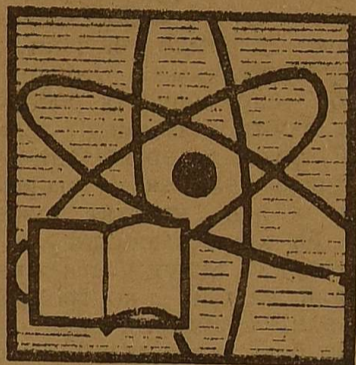
зіна Т. М.) розроблені та впроваджені спекурси на всіх факультетах університету.

Кафедрою інженерної геології (зав. кафедрою професор Зелінський І. П.) за результатами виконаних госпдоговірних НДР розроблені і впроваджені розділи лекційних спекурсів і методичних вказівок.

Успішно впроваджуються результати наукових досліджень в навчальний процес на механіко-математичному факультеті (декан доцент Тихоненко М. Я.).

Аналіз впровадження в навчальний процес результатів наукових досліджень у підрозділах НДЧ за 1985 рік показує, що лабораторії, які зв'язані з кафедрами не лише науковими інтересами, але й залученням до розробок професорсько-викладацького складу, активно впроваджують практичні результати в навчальний процес.

Це, зокрема, лабораторії №№ 1, 2, 7, 8, 9, 12, 15, 17, 18.

1, навпаки, лабораторії №№ 4, 5, 10, де працюють штатні співробітники, які не беруть участі в навчальному процесі, не передають для навчання студентів результатів своїх досліджень. Інші лабораторії, не дивлячись на наявність зв'язків з кафедрами, все-таки занадто слабо впроваджують свої розробки в навчальний процес. До цієї категорії треба віднести лабораторії №№ 3, 6, 13, 16.

Недоліки, які мають місце у впровадженні результатів на-

укових досліджень в навчальний процес, повинні стати предметом серйозного обговорення на кафедрах, у радах факультетів, НТР лабораторій з метою прийняття конкретних належащих заходів.

Необхідно відверто сказати, що в цілому робота по впровадженню в навчальний процес результатів НДР носить пони що формальний характер, серйозно не контролюється навчальним відділом, методичними радами кафедр і факультетів.

Час вже створити в університеті методичний кабінет або центр по організації методичної роботи і зв'язку навчального процесу з наукою.

Ініціатором створення такого центру, мабуть, повинні стати кафедри педагогіки і психології.

Підготовка для народного господарства спеціалістів, озброєних передовими науковими результатами, — завдання першорядного значення, і вирішувати його треба негайно і на високому рівні.

С. БЕРДИЧЕВСЬКА,
зав. технологічним відділом НДЧ ОДУ.

На мій погляд, основним суттєвим фактором, який має відіграти визначальну роль у підготовці спеціаліста вищої кваліфікації, повинна бути якість знань, інтерес до знань, здатність думати і тому подібне. Все інше — другорядне, в

ставі екзаменаційних оцінок спеціаліста, які ми самі виставляємо. Я згадую в зв'язку з цим, які вимоги до нас, викладачів, зокрема, щодо оцінки знань студентів пред'являв у свій час Мінвуз УРСР. Очевидно, їх можна було б опубліку-

нітарних, то такі критерії розроблені слабо. Тому найближчим часом треба багато і серйозно працювати над цим. Але я не думаю, що це можна робити на громадських засадах.

— В проекті ЦК КПРС наголошується на необхідності ви-

збільшується. Слід сподіватися, що під впливом обговорення в ЦК КПРС питань поліпшення організації статистичної звітності в народному господарстві і у вищих навчальних закладах категорично буде заборонено давати відповіді на папері, не передбачені найнеобхіднішим мінімумом державної статистики.

Або таке. Деякі наші викладачі запрошуються для проведення кандидатського екзамену з філософії. ВАК вимагає, щоб йому завчасно подавали не тільки склад екзаменаційної комісії, але і точні дані, хто саме, в які дні і в яких аудиторіях буде приймати екзамен. При цьому зовсім не враховується, що та чи інша конкретна людина може бути зайнята на держекзаменах чи взагалі бути відсутньою через хворобу. Те ж саме і з плануванням роботи кафедри на п'ятирічний строк. Запрошення провідного вченого з іншого вузу повинне бути заздалегідь обговорено в планах із зазначенням прізвища. Іноді і сам вчений не може відповісти, що з ним буде через рік чи два. Раніше нам дозволялося робити заміни. Зараз це не дозволяється, і ми практично не можемо запросити провідних лекторів, які б збагатили нас і наше студентство своїми знаннями.

Чимало прикрощів завдають нам і «фондові лекції». Відповідно до вказівки Мінвузу УРСР кожний з нас повинен написати лекцію на одну з тем, яка потім лежить на полицях, нікому не потрібна. Це забирає багато часу, який можна було б використати для практичної роботи.

Можу навести ще багато аналогічних прикладів, які гово-

рять про те, що перебудова у нас ще не починалася. Треба всім нам більш активно боротися з неабгрозивними вимогами, протистояти формалізму...

— Тобто, потрібне, крім сміливості і громадянської мужності, ще й переконливе мотивування власної позиції. Чи не так?

— Звичайно. Треба відстоювати свою правоту. А втім, найбільш радикальним заходом зміни існуючого положення може бути, на мій погляд, тільки розпуск республіканських міністерств вищої освіти. До тих пір, поки вони будуть посередниками, потік паперів буде збільшуватися.

Днями я перечитувала дуже цікавий вірш кабардинського поета Зубера Тхагазітова «Сьогодні і завтра», який, до речі, був опублікований в «Правді» з десяти років тому. Мене вразило, як передбачив поет наше сьогоднішнє занепокоєння і небажання жити по-старому. Він писав:

Завтра добьемся!
Завтра достигнем!
Завтра все будет!
Завтра,
Завтра...

...А все-таки, що же сьогодні?
— Человек, а кому ты
вопрос этот задал?
— Себе я его задал.

Отже, якщо ми вже сьогодні не будемо практично діяти так, як цього вимагають від нас рішення XXVII з'їзду КПРС незалежно від того, яку посаду кожен із нас займає, то навряд чи можна буде серйозно розраховувати на успішну перебудову вищої освіти.

**Бесіду вів
М. ЩЕРБАНЬ.**

НА ЗАВТРА

усякому разі все інше можна набути в умовах навчання, яке здійснюється на хорошій практичній базі.

Хочу відразу ж зауважити, що громадянські і моральні якості вступника, звичайно, теж мають велике значення. Але ж наявність практичного стажу роботи ще не дає підстав для оцінки цих якостей. Отже, під час вступу вирішальним має бути все-таки наявність знань.

— Трино Марківно, чи існують чіткі, науково обгрунтовані критерії для визначення рівня підготовки спеціалістів, і що могли б зробити в цьому плані університетські кафедри?

— Пригадую, що неодноразово піднімалося питання — якщо не екзаменаційні оцінки, то що ж тоді має визначати якість підготовки спеціаліста? Думаю, що атестування спеціаліста після перших трьох років практичної роботи, про що якраз йдеться в проекті ЦК КПРС, і може стати найбільш надійним показником роботи вузу, або у всякому разі таким, який би виключав різні перекося. Дійсно, хіба можна оцінювати роботу вузу на під-

ставі екзаменаційних оцінок спеціаліста, які ми самі виставляємо.

Чого коштує, наприклад, так зване «Пряме замірювання знань студентів!» Якщо оцінка викладача була єдиним критерієм його роботи, то цю оцінку можна було підвищувати в залежності від того, який процент бажала б бачити та чи інша інстанція: кафедра, деканат, ректорат і т. д. Так, власне, до останнього часу і відбувалося.

Інший бік питання — чи можливе атестування, яке б ґрунтувалося на науковій базі. Тут на нас чекає величезна робота. Мають бути розроблені відповідні методики для різноманітних спеціальностей, керуючись якими можна було б формувати справедливу оцінку роботи тієї чи іншої конкретної особи. Власне кажучи, зараз можна було б скористатися кращими зразками вітчизняного чи найбільш прийнятого зарубіжного досвіду. Щоправда, наскільки мені відомо, вони можуть підійти для оцінки інженерно-технічних спеціалістів. Що ж стосується інших спеціальностей, особливо гума-

живати формалізм, процентоманію. До речі, мені не доводилося зустрічати серед викладачів університету людину, яка б не засуджувала цих явищ, не прагнула змін. А зараз, коли реформа стала реальністю і необхідно діяти, виявляється, що багато хто зовсім не знає, як і що робити. Зокрема, це стосується і викорінення формалізму, начотництва. Що Ви можете сказати з цього приводу?

— Що стосується формалізму, а не тільки процентоманії, я настроєна дещо песимістично. Справа в тому, що Мінвуз УРСР, з одного боку, закликає до виконання рішень XXVII з'їзду КПРС, немало говориться на словах про необхідність усунення формалізму, а фактично виконання рішень з'їзду виливається в ще більш суворий контроль за діяльністю викладачів, що сковує їх ініціативу і відволікає від роботи. Наведу кілька прикладів. Протягом останніх двох тижнів нам надіслали для заповнення цілий ряд найрізноманітніших форм. Тільки по науковій роботі заповнили 13 форм. Потік паперів

БІЛЬШЕ ОПЕРАТИВНОСТІ І ПРИНЦИПОВОСТІ

(ПІДСУМКИ ПЕРЕВИБОРІВ В ОРГАНИ НАРОДНОГО КОНТРОЛЮ ОДУ)

За рішенням ЦК КПРС зараз в органах народного контролю нашої країни проводяться звітно-виборні збори. Цей важливий політичний захід проходить в період, коли радянський народ, озброєний рішеннями ХХVII з'їзду партії, впевнено втілює в життя програму прискорення соціально-економічного прогресу нашої країни.

Передвиборна кампанія в Одеському університеті вже закінчилася. Пройшли перевибірні групи і постів народного контролю в усіх підрозділах університету. 5 червня відбулися перевибірні головної групи. Велику увагу всім цим заходам приділили партійні організації. Члену організаторську роботу по підготовці і проведенню звітно-виборної кампанії провела головна група. Заздалегідь були визначені і погоджені кандидатури до складу нових груп і постів народного контролю. Своєчасно були складені графіки зборів трудових колективів підрозділів університету, за кожним підрозділом для надання практичної допомоги були закріплені члени головної групи, був проведений інструктивний семінар з головами груп. Чітко і організовано пройшли збори на історичному, хімічному, фізичному факультетах, в АГЧ і ряді інших підрозділів університету. На зборах критично і об'єктивно обговорювалися підсумки роботи, накреслювалися програми на майбутнє.

Як відзначалося на конференції представників колективів підрозділів ОДУ по звітах і виборах головної групи народного контролю, народні контролери університету велику увагу приділяли питанням поліпшення якості підготовки молодих спеціалістів, підвищення ефективності НДР і їх впровадження у виробництво, зміцнення трудової і навчальної дисципліни, економного використання паливних та енергетичних ресурсів, безумовного додержання штатно-фінансової дисципліни, своєчасного і якісного виконання розпоряджень Мінвузу СРСР, Мінвузу УРСР, місцевих партійних і радянських органів.

За звітний період поліпшилась якість рейдів, було здійснено ряд комплексних перевірок спільно з іншими громадськими організаціями

Головна група повинна більш рішуче, більш наполегливо втілювати в життя свої рекомендації з більшою принциповістю вимагати від адміністрації усунути виявлені недоліки. Необхідно поліпшити організацію, активізувати роботу народного контролю з урахуванням нових завдань, поставлених ЦК КПРС перед вищою школою в зв'язку з її перебудовою.

В. КОНОНОВ, член головної групи НК ОДУ.

(профкомом, комітетом комсомолу). Центральний районний комітет народного контролю міста Одеси в 1986 р. вивчив і схвалив роботу головної групи народного контролю університету по контролю за використанням державних коштів на виконання наукових розробок по господарам.

Разом з тим, слід відзначити, що на адресу головної групи і груп народного контролю ряду підрозділів університету на конференції було висловлено ряд серйозних критичних зауважень. Так, головна група народного контролю недостатньо мірою підтримує зв'язки з факультетськими групами, слабо спрямовує їх роботу. Немає чіткої взаємодії головної групи з організаційно-масовою комісією університету, а цей контакт дозволив би краще координувати перевірки. Мало уваги приділяли народні контролери основній вузівській ланці — кафедр, їх науковій, методичній, навчальній і виховній роботі, ритмічності навчального процесу.

Багато критичних зауважень було висловлено на адресу адміністративно-господарської частини, її підрозділів, зокрема бухгалтерії, будгруппи, матеріального відділу, автобаз та інших. Відзначалося, що будгруппа неякісно і несвоєчасно проводить ремонт приміщень університету. На автобазі погано організована робота по обліку і економії пально-мастильних матеріалів, низька трудова дисципліна. Матеріальний відділ повинен поліпшити облік дорожніх металів, дорогого устаткування.

Не можна сказати, що народний контроль не займався цими питаннями, мало приділяв уваги цим підрозділам. Однак, в даному випадку, найбільш яскраво виявився головний недолік в роботі: недостатня дієвість наших рішень.

Шановний товариш редактор!

Мабуть, ніхто не буде заперечувати, що критика і самокритика зараз потрібні нам, як ніколи. Щодо цього, то факультетські стінні газети університету, як на мій погляд, мало відповідають своєму призначенню. В них, по-перше, як правило, немає критичних матеріалів, по-друге, якщо матеріали і з'являються, то вони стосуються лише студентів, їх навчання і поведінки.

Деякі керівники факультетів (декани, їхні заступники, секретарі партбюро) переконані, що, оскільки факультетська газета — орган деканату і партбюро, критикувати деканат і партійну організацію вона не має права. Коли така критика іноді з'являється в стінніках, керівники факультету реагують на неї хворобливо, не по-комуністичному, а редактору газети вказують на «неправильну» поведінку. Тому прошу відповісти на сторінках вашої газети на таке запитання: кого і що має право критикувати факультетська газета — орган деканату, партійного, комсомольського і профспілкового бюро?

З повагою М. Ільях, редактор газети «Філолог».

«ЗНК» ВІДПОВІДАЄ

Шановний тов. Ільях М. І.! Ваш лист, безумовно, порушує надзвичайно важливу проблему — роль і місце стінної преси в житті факультету.

Як і будь-який орган преси, стіннівка у вузі повинна висвітлювати всі питання життя і діяльності професорсько-викладацького і студентського колективу.

Виходячи з того, що газета «Філолог», яку Ви редагуєте, є органом партбюро, деканату, профкому і комсомольського бюро філологічного факультету, редакція газети з партійних і етичних міркувань не може критикувати ці органи.

В той же час вона має право і, в разі потреби, повинна критикувати незадовільну роботу, неправильні дії чи поведінку окремих осіб, які займають посади в деканаті — декана, його заступників, завідуючих кафедрами та інших осіб — як членів партії, так і безпартійних.

При цьому необхідно дотримуватися основних принципів

радянської преси, в першу чергу — об'єктивності, і керуватися відповідними партійними документами, в тому числі, постановою ЦК КПРС про роботу редакцій галузевих газет «Воздушный транспорт» і «Водный транспорт», а також пунктом 3) II параграфу I розділу Статуту Комуністичної партії Радянського Союзу, в якому говориться:

розвивати критику і самокритику, сміливо викривати недоліки і добиватися їх усунення, боротися проти парадності, зазнайства, самозаспокоєності, окаянства, давати рішучу відсіч усім спробам затиску критики, виступати проти бюрократизму, місництва, відомчості, будь-яких дій, що завдають шкоди партії і державі, і повідомляти про них у партійні органи, аж до ЦК КПРС.

Бажаємо успіхів у вашій нелегкій, але такій потрібній для нашого університету роботі.
РЕДАКЦІЯ ГАЗЕТИ
«ЗА НАУКОВІ КАДРИ».

ЗАМОВЛЕННЯ ВИКОНАЄМО

Відповідаємо на статтю «Хто винен!», яка була надрукована в 20 номері газети 30 травня 1986 року.

Критичні зауваження, відображені в статті, обговорювалися керівництвом та інженерно-технічним складом УЕМ і визнані обгрунтованими.

Причини, з яких не були своєчасно виконані замовлення комсомольців астрономічної обсерваторії, вважаємо поважними. В УЕМ надходить значно більша кількість замовлень по столярному цеху, ніж він здатний виконати, адже його потужності не відповідають зростаючим потребам. Крім того, зараз виконується ряд термінових замовлень для обладнання приміщень під бібліотечний фонд. Це і стало основними причинами невиконання ряду замовлень підрозділів університету.

Керівництво УЕМ переглянуло плани виконання замовлень на червень — серпень і запланувало виконання вказаного в статті замовлення на липень — серпень цього року.

В. ПАСКАЛЬ,
головний інженер УЕМ.

ВІД РЕДАКЦІЇ:

Отже, УЕМ в черговий раз відповів на критичний виступ «ЗНК».

Якщо нам пам'ять не зрадить, поважні причини, а саме — завантаженість майстерень терміновими замовленнями і відсутність потужностей — існують протягом трьох років. І раптом на четвертому знайдено вихід. В котрий раз молоді астрономічної обсерваторії обцяють виконати замовлення для музею. Невже підведуть і цього разу? Поживемо — побачимо.

РАДІСТЬ ПЕРЕМОГИ

Закінчилась першість вузів міста з футболу. В черговий раз спортсмени університету посіли перше місце. На шляху до перемоги футболісти виявили неабияку силу волі і наполегливість.

Перша гра була невдалою для наших спортсменів, вони поступилися команді медичного інституту з рахунком 0:1. Та ще не все було втрачено.

Наступну гру з гідрометеорологічним інститутом хлопці провели активно, в атакуючому стилі. І в результаті перемога — 4:0. Було завдано поразки команді сільськогосподарського (4:2) та інженерно-будівельного (2:1) інститутів.

Особливо важко проходила гра з командою політехнічного інституту за вихід у фінал. Після напруженої боротьби матч закінчився внічию 1:1.

Вирішальну зустріч команда університету провела з командою інституту зв'язку, яка до речі, вперше вийшла у фінал. Можна уявити, з яким настроєм хлопці цієї команди з'явилися на футбольному полі.

Команда університету з перших хвилин розпочала активний і організований наступ. І невдовзі, після чергової атаки наших футболістів, рахунок відкрив нападаючий Сергій Лисенко. Потім Сергій ще тричі змусив воротаря суперни-

ків витягти м'яч із сітки воріт. І на останніх хвилинах гри рахунок закріпив Петро Гайдаржі. Матч закінчився з рахунком 5:0.

Надійно провели зустріч Петро Гайдаржі, Дмитро Гудзик, Анатолій Георгієв, Віталій Монастирський, Микола Гайдаржі, Зіновій Куріц, Костянтин Самсонов, Юрій Лозицький, Вячеслав Вігоняйло, Василь Велков, Артур Ігнатов, Віктор Мунтян та Семен Суворцев.

Особливо хочеться відмітити гру нападаючого Сергія Лисенка, який у фінальній грі забив чотири (4) голи.

Фінальна гра викликала великий інтерес болельників. Чимало їх прийшло на стадіон, щоб підтримати свою команду у вирішальній грі.

Перемога наших футболістів — результат наполегливих тренувань, постійного підвищення майстерності. Команда прийшла до перемоги завдяки систематичним заняттям під вдалими керівництвом тренера команди — майстра спорту СРСР О. Ф. Попичка, який віддає вихованцям всі свої знання і вміння.

Восени знову першість вузів з футболу. Попереду ще багато матчів важких і відповідальних. Тож побажаємо нашим хлопцям нових перемог!

М. СУХИЙ.

ПОРАДИ ЛІКАРЯ

ГІПЕРТОНІЮ МОЖНА ПЕРЕМОГТИ

голем, малорухливий спосіб життя, нервові перенапруження, ожиріння. Високий артеріальний тиск прискорює розвиток атеросклерозу, викликає захворювання серця, мозку, нирок, ускладнення яких призводять до інфаркту міокарда і крововилив у мозок (інсульт).

Небезпека артеріальної гіпертонії у тому, що багато хто, особливо серед молоді, не знає про наявність у них підвищеного артеріального тиску і почуває себе нормально.

Якщо у вас з'явився головний біль, мерехтіння в очах, шум у вухах — зверніться до лікаря. З'ясуєте,

причину цього явища. Коли регулярно проходити медичний огляд і виконувати призначення лікаря, гіпертонія буде переможена.

Велике значення в нормалізації артеріального тиску має правильний режим праці і відпочинку, обмежене споживання солі, підтримання нормальної ваги, фізична активність, припинення паління і зловживання алкоголем.

Крім того, лікар припише вам ефективні лікарські препарати, що дозволяють нормалізувати артеріальний тиск і підтримувати його на нормальному рівні.

Л. ФРІДЛЯНД,
лікар кардіолог.

Підвищений артеріальний тиск, або гіпертонія, виявляється у 20 процентів населення, переважно у чоловіків. Поштовою до виникнення гіпертонії може бути надмірне споживання жирної, солоної їжі, паління, зловживання алко-

ПИШІТЬ НАМ: 270000, Одеса-Центр, вул. Петра Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ: Одеса, вул. Петра Великого, 2, 3-й поверх, кімната 86.

ДЗВОНІТЬ: Редактор М. ЩЕРБАНЬ.
тел. 23-84-13.